

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

REMISSYTTRANDE

2013-11-13

Ert datum 2013-10-11

Ert dnr NV-00342-13

Naturvårdsverket

106 48 Stockholm

Förslag till nationell förvaltningsplan för storskarv

Sveriges fiskevattenägareförbund har beretts tillfälle att svara på remissen om förvaltning av skarv, och vill härmed anföra nedanstående synpunkter.

Sammanfattning

Förslaget till förvaltningsplan saknar ekosystemperspektiv, trots att ekosystemansatsen nämns i remissen som en övergripande princip i förvaltningsarbetet. Skarvens påverkan på fiskbestånden och på ekosystemen i kust- och insjövattnen är bristfälligt belyst och redovisat. Brist på kunskap anförs flera gånger som skäl till att inte vidta några åtgärder eller för att sätta upp kvantitativa mål för skarvförvaltningen. Vi anser, tvärt emot förslaget passiva hållning, att försiktighetsprincipen måste tillämpas när det gäller påverkan på viktiga fiskbestånd och skyddsvärda fiskarter. Förvaltningsåtgärderna måste syfta till att minska skadlig påverkan på fiskbestånden och därmed sätta upp mål för tätheten av mellanskarv.

Förslaget orsakar begreppsförvirring genom att inte göra åtskillnad mellan underarterna storskarv och mellanskarv. Mellanskarven är idag en av kustekosystemens (liksom i många insjöar) vanligaste fågelarter, medan storskarven är betydligt mindre vanlig. Även om samlingsnamnet storskarv kan vara taxonomiskt korrekt, så måste en trovärdig förvaltningsplan särskilja de båda underarterna och deras respektive bevarandestatus. Vid genomläsning av förslaget till förvaltningsplan förefaller det som om beteckningen storskarv används i närmast demonstrativt syfte för att inpränta att förvaltningen inte ska göra någon åtskillnad mellan de båda underarterna.

Övergripande principer för förvaltningsarbetet

Avsnittet innehåller goda föresatser och principer. Vi tvingas dock konstatera att ingen av principerna fullföljs i det följande förslaget till förvaltningsplan. Vår huvudsakliga kritik går ut på att ekosystemperspektivet saknas, då skarvens påverkan på fiskbestånden inte belyses i relevant omfattning. Påverkan på ekosystemet är den viktigaste frågan för en förvaltningsplan, och den analysen saknas här.

Förvaltningens mål

Förslaget tar upp två mål: gynnsam bevarandestatus och god samexistens mellan människa och storskarv. Även här saknas det viktigaste målet för en förvaltningsplan: ”begränsad (acceptabel) påverkan på fiskbestånden och på ekosystemen”.

Beträffande målet ”gynnsam bevarandestatus” saknas kvantitativa utgångspunkter. Att bara i allmänna termer försöka förklara begreppet ”gynnsam bevarandestatus” som sådant är inte tillräckligt i en förvaltningsplan. Att 40 000 häckande par av mellanskarv ligger inom ramen för målet torde vara ostridigt. Men var går den nedre gränsen för när målet kan anses hotat? Detta måste vara ett nyckeltal för en förvaltningsplan. För övrigt anser vi att ”livskraftig population” är ett bättre begrepp för målet.

Målet ”god samexistens mellan människa och storskarv” tar i huvudsak sikte på administrativa frågor, men nämner även skarvens påverkan på fiskpopulationer och påverkan på fisket. Påverkan på människan och på fisket är, anser vi, en direkt följd av påverkan på fiskpopulationerna och på ekosystemet. Frågan om samexistens får därför inte reduceras till en pedagogisk fråga (lite tillspetsat: om vi bara kan upplysa de fördomsfulla skarvmotståndarna så löser sig problemet).

Grundproblemet ligger i det överstora skarvbeståndets omfattande påverkan på ekosystem och fiskbestånd. Sålunda måste inriktning och omfattning av skydds jakt vara en sammanvägning av gränsen för en livskraftig skarvstam och hoten mot fiskbestånden. Försiktighetsprincipen bör gälla åt båda håll. Skyddsjakten måste ligga på en sådan nivå att fiskbestånden inte hotas, å ena sidan, och att skarven som livskraftig art inte hotas, å andra sidan. Det innebär att skyddsjakten, eftersom hoten mot fiskbestånden är proportionell till artens numerär, måste ha som mål att styra och begränsa hela skarvpopulationen. Och, som nämnts, kan brist på kunskap inte anföras som skäl till att vara restriktiv med skydds jakt. Försiktighetsprincipen vad gäller fiskbestånden bör råda så länge mellanskarvens numerär och utbredning ligger inom ramen för ett livskraftigt bestånd.

Ett konkret förslag kan vara att freda så många kolonier inom varje region som behövs för att garantera populationens livskraft, och att utöver detta bedriva skydds jakt och beståndsbegränsningar inom övriga kolonier. Då uppfylls förvaltningens samtliga mål.

Förvaltning

Som anförts ovan måste stor vikt läggas vid påverkan och skador på fiskbestånden vid beslut om skydds jakt och dess omfattning. Hanteringen av skydds jakts ärenden skiljer sig idag mellan olika länsstyrelser. Det är viktigt att förvaltningsplanen klargör avsikt och syfte med skyddsjakten. Noterbart är att även fisketurism är en fiskerinäring som måste vägas in i förvaltningsplanen.

Beträffande olika metoder så är äggprickning och oljering den mest riktade, träffsäkra och effektiva skydds jakts metoden. Det är den enda metod som i någon större utsträckning kan påverka populationens storlek. Jakt kan vara ett bra komplement för att lösa lokala problem.

Uppföljning av förvaltningen och kunskapsförsörjning

Kunskapsbrist används som övergripande argument för att **inte** förvalta mellanskarven aktivt. Därför är fortsatt forskning kring skarvens födosammansättning och dess påverkan på fiskbestånden synnerligen viktig för att kunna bedriva en aktiv adaptiv förvaltning.

Storskarven i Sverige

Mellanskarvens historik är kontroversiell. Naturvårdsverket har i förslaget till förvaltningsplan valt att klassa underarten som ett naturligt inslag i den europeiska faunan. Även om det skulle vara så, finns inget skäl att blanda ihop skyddsbehovet för de båda underarterna carbo och sinensis.

I kapitlet som beskriver arten nämns svårigheten att se skillnad på underarterna vid jakt under höst och vinter. Detta är ett tungt vägande skäl för att skydds jakt i form av äggprickning och oljering bör öka, då åtgärden är underartspecifik.

Människan och storskarven

Flera konfliktområden nämns. Naturvårdsverket skriver dock ”Det kan konstateras att det saknas belagda skadebedömningar och kunskap om hur många skarvar som kan finnas i ett område samt att skadorna är lokala. Det är därför i dagsläget mindre lämpligt att fastställa nationella övre eller undre gränser för antalet storskarvar i Sverige”. Detta stycke är en underförstådd argumentering emot att över huvud taget upprätta någon förvaltningsplan. ”Vi vet inget, vi kan inget, låt oss inte göra något alls.” Därmed blir stycket en kvalificerad partsinlaga för de intressen som anser att människan inte ska påverka skarvbeståndet alls och att beståndet därmed inte behöver någon förvaltning. Det sänker trovärdigheten i hela planeförslaget.

Förvaltningens ramar

Vi finner att förvaltningens ramar, lagar och regler medger de omfattande skyddsåtgärder som krävs för att begränsa skadeverkan på fiskbestånden.

Med vänlig hälsning

SVERIGES FISKEVATTENÄGAREFÖRBUND

Thomas Lennartsson
Förbundsdirektör
Sveriges fiskevattenägareförbund
Lilla Böslid
305 96 Eldsberga
Tel. 0702-70 83 24
Epost. thomas.lennartsson@vattenagarna.se
www.vattenagarna.se